

Autokauppa

Huippusuhdanne ei auta autokauppaa

Autokaupan kasvuvauhti hiipuu kotimaassa, mutta Baltian markkinat paikkaavat menetystä.

Autotalon omistajan otsa on kurtussa.

Autokaupan osuus koko vähittäiskaupan myynnistä kutistui viime vuonna siitä huolimatta, että kaupaksi meni lähes 146 000 autoa. Historian valossa vuosi oli hyvä, mutta ei tarpeeksi hyvä.

Nyt autokauppa on kuusi prosenttia jäljessä viime vuodesta. Autoalan keskusliitto on arvioinut tänä vuonna myytävän 135 000 uutta henkilöautoa.

Jotta Suomessa myytäisiin yhtä paljon autoja asukasluvuun suhteutettuna kuin EU-maissa keskimäärin, niitä pitäisi mennä 190 000.

Suomi elää huippusuhdannetta, mutta autokauppa jää siitä osattomaksi.

Autokaupoille on nyt hinku monella, mutta kauppooja ei vain synny.

Selviä syitä on kaksi.

- Eduskuntavaalien alla alkanut verokeskustelu saattoi autokaupoille halajavan kansan hämmennyksiin. Valtiovarainministeriöltä tulee piakkoin esitys auton käyttömaksun porrastamiseksi hiilidioksidipäästöjen mukaan. VM antaa autokannalle aikaa vaihtua, sillä päästöihin perustuva käyttömaksu tulee aikaisintaan 2010.

Autoerotusta ei ole aikomus muuttaa, vaikka sellainen käsitys monelle kuluttajalle on jäänyt.

- Toinen ja suurin syy autokaupan nahkeuteen ovat vaihtoautomarkkinoiden ongelmat.

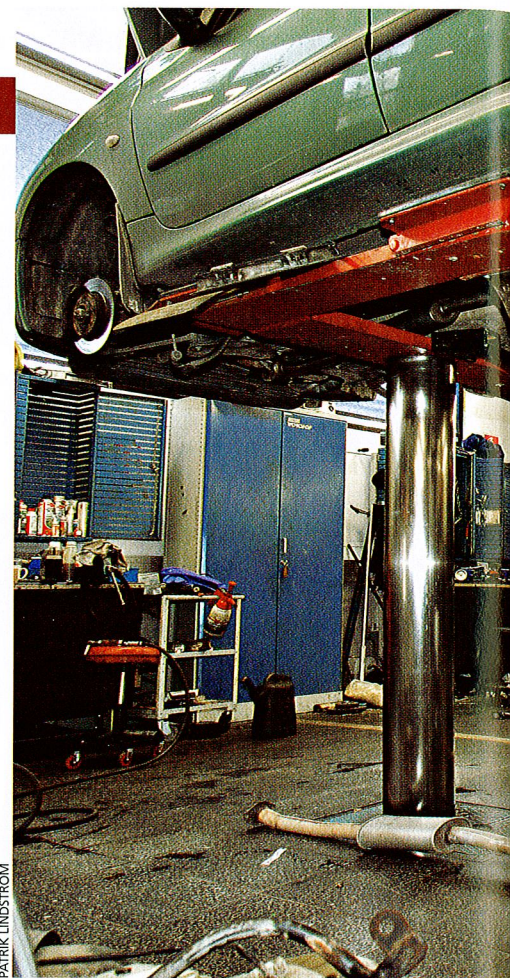
Neljässä vuodessa Suomeen on tuotu jo 130 000 käytettyä autoa. Tämän seurauksena vanhempien käytettyjen hinnat ovat romahtaneet, ja uudempien käytettyjen hintaan kohdistuu ankara paine.

Monimerkkitalot voimistuvat

Autokauppaa käyvien yritysten määrä on pudonnut kolmessa vuodessa neljälläkymmenellä. Todellinen pudotus on vielä suurempi, sillä moni autokauppias omistaa useita autokauppaa käyviä yhtiöitä.

Viime vuonna Talouselämä raportoi 16 yrityskaupasta, joissa kaupan kohteena oli auto- tai autovaraosakauppaa harjoittava yhtiö. Tahti on rauhoittunut, sillä kuluvan vuoden alkupuolella kauppooja on kertynyt 6. Viime vuonna samaan aikaan omistajaa oli vaihtanut jo 11 autokauppaa.

Viime vuoden suurimmassa kaupassa Stockmann luopui autokaupasta. 340 miljoonan euron liikevaihto jakaantui Vehol-



PATRIK LINDSTRÖM

le, VV-Autolle ja Maan Autolle.

Isoista autodiilereistä lisää liikkeitä osattamalla kasvoivat VV-Auton ja Maan Auton lisäksi myös Järvelä & Ståhlberg, Pörhön autoliike ja tänä keväänä Kauppahuone Laakkonen.

Metro-Auto on autokauppiaiden suurin yli puolen miljardin euron liikevaihdolla. Niskaan hengittää Laakkonen. Kak-sikko on kasvattanut kaulaa muihin laajalla myyntiverkostolla ja merkkipäiväkoimalla. Metro-Auto myy ja huoltaa kolmea-

Diilereiden kasvuvauhti hidastui

Autokauppiat 2006

TE

	Liikevaihto, milj. euroa	Liikevaihdon muutos, %	Tulos ennen veroja, milj. euroa	Nettotulos, milj. euro	Sijoitetun pääoman tuotto, %	Omaparaisuusaste, %	Investoinnit, milj. euroa	Henkilöstö	Liikevaihto/henkilöstö	TE-arvosana asteikko 4-10
Metro-Auto*	527	14	10	8	16	33	5,5	1 028	513	8,4
Kauppahuone Laakkonen*	473	6	8	8	8	31	16,0	922	513	6,6
Käyttöauto*	290	-1	7	5	14	62	..	461	629	9,0
Länsiauto*	245	13	5	2	12	51	6	411	596	8,6
Pörhön Autoliike*¹	169	-5	..	..	..	..	..	300	562	..
Rauno Rinta-Jouppi²	164	6	5	4	17	80	1,7	144	1 139	9,6
Wetteri*	162	1	2	2	12	38	0,6	328	493	7,6
Jarmo Rinta-Jouppi	122	5	6	4	24	68	3,4	78	1 570	9,9
Järvelä & Ståhlberg*³	109	3	4	3	18	69	2,1	164	663	9,4
Autosalpa	107	11	5	3	34	71	0,2	179	596	10,0
Hämeen Autovaruste*	91	-8	2	1	10	44	3,8	143	639	7,6
Keskusautohalli	90	-6	2	2	23	20	0,3	159	568	7,6
R. Ruth*	73	8	1	1	10	65	2,5	132	553	8,8

¹tk 2007/2 ² tk 2006/5 ³ tk 2006/10



S-ETUHUOLTO ON PIONEERI. Toisin kuin alalla luultiin, huoltotoiminnan vapautuminen EU:n alueella ei ole synnyttänyt maahan uusia merkittäviä huoltoketjuja.

Oho, autoala uudistuu

Vastoin alkuodotuksia ryhmäpoikkeusasetuksen sijaintilausekkeen poistuminen ei rohkaissut ulkomaisia autodiilereitä Suomen markkinoille. Sen sijaan Metro-Auto osti lisää liiketoimintaa Ruotsista.

Vuoden uudistajaksi voisi nimetä Länsiauton, jonka Magneetiksi ristitty 17 000 neliön autopalatsi valmistuu kesän aikana Vantaan Pakkalaan. Jättimymälän tarkoitus on uudistaa alaa palvelualltiudellaan, tärkeää on myös suuruus. Toimitusjohtaja **Ilkka Jalonen** uskoo, että iso monimerkkitalo madaltaa autokauppaan tulon kynnystä. Ideapark-ilmioon uskova Länsiauto tuo varaosakaupan yhteyteen muitakin tuotteita ja odottaa asiakkaita myös muualta Suomesta.

Parempiin asemiin autokauppaansa virittää S-ryhmä, joka autokaupan ketjuohjausta rakentaa parhaillaan **Reino Ylä-Autio**. S-ryhmä ravistelee myös yritysraennettaan uusiksi. Maan Auton alakonserneina toimineet Automaa ja Auto Kivitila tulevat itsenäisiksi SOK:n tytäryhtiöiksi. Samalla purkaantuu nykyinen outo asetelma, jossa Peugeotin maahantuojan alakonserni toimii Fordin jälleenmyyjänä.

Yrityssostoksilla olivat myös alueelliset osuuskaupat, jotka käyvät itsenäistä autokauppaa.

Etukorttiin nojaava S-Etuautoleasing on aloittanut hyvin. S-ryhmä uskoo vankasti, että nuorille perheille auton omistaminen ei ole enää itsetarkoitusta.

Myös VV-Auto tukeutuu vahvasti Plusa-korttiin. On Plussa-rahoitusta, -vakuutusta ja -leasingia. Vehosta tuli yrityskau- ➤

toista automerkkiä, Laakkonen yhtiöistä. Laajin merkkivalikoima on autokauppias-taulukon kolmosella Käyttöautolla, jolla on peräti 20 merkin edustus.

Monimerkkimyynti ja uudet liikkeet näyttävät olevan autokaupassa menestyksen mittari.

Parhaaseen TE-arvosanaan ylsivät taulukon keskivaiheilla olevat autokauppiat.

Kovimman tuoton sijoitetulle pääomalle ponnisti **Sirénin** perheen kouvolalainen Autosalsa, joka nappasi täyden kympin jo neljättä kertaa, vaikka sen myymät automerkit Volvo, Renault ja BMW eivät kuulu merkkien välisen kisan voittajiin viime vuonna. TE-arvosanan kymmenen miinus sai käytettyjen autojen ekspertti Jarmo Rinta-Jouppi.

Baltian autokauppa kasvattaa maahantuojia

Automaahantuojat 2006

	Liikevaihto, milj. euroa	Liikevaihdon muutos, %	Tulos ennen veroja, milj. euroa	Nettotulos, milj. euroa	Sijoitetun pääoman tuotto, %	Omavaraisuusaste, %	Investoinnit, milj. euroa	Henkilöstö	Liikevaihto/henkilöstö	TE-arvosana asteikko 4-10
Veho*	1 102	20	19	14	11	30	54,9	1 856	593	7,2
Toyota Motor*¹	884	13	25	20	23	44	23,3	413	2141	9,4
VV-Auto Group	656	9	29	36	28	13	26,8	135	4861	7,2
Nissan Nordic Europe*	603	..	..	..	..	..	..	156	3865	..
Delta Motor Group*	553	22	2	1	28	27	9,0	915	604	7,9
Volvo Auto*²	548	-11	..	..	..	..	..	..	..	..
Maan Auto*	372	..	-8	..	..	..	..	750	..	..
Ford	315	3	..	..	..	..	..	..	..	..
Aro-Yhtymä*	284	-39	10	7	6	86	1,2	487	584	8,2
Inchcape Motors Finland	268	20	7	5	12	66	0,8	247	1084	9,1
General Motors Finland	214	8	..	..	..	..	..	31	6903	..
Simetron Group*	196	37	5	4	18	17	0,8	141	1393	7,2
Catamount*	187	21	..	..	..	..	1,1	165	1133	..
Honda Motor Europe Finland³	161	19	..	..	..	..	..	8	20125	..
Helkama-Auto*	146	9	5	3	19	56	2,3	86	1703	9,6
BMW Suomi	112	-21	..	..	..	..	..	19	5897	..

¹tk 2007/3 ² Ennakkotiedot ³tk 2006/3

TE

pan johdosta Stockmannin kanta-asiakkaiden hovihaankkija autokaupoissa.

Vehon vaihtautoja myyvä Vaihto+-ketju avaa neljännen myyntipisteensä Tampereelle. Muut isot autokauppiat eivät ole toistaiseksi nähneet erillistä ketjua ratkaisuksi vaihto-auto-ongelmaan.

Vaihtauto on vaikea bisnes

Autokauppias voi hyvittää vaihtautosta yhä vähemmän, koska liikkeeseen tuleva vaihtauto on pystyttävä myymään, mielellään nopeasti. Jos vaihtautoavarasto ei kierrä, autoista tulee aina tappiollisia.

Kuluttaja kyllä tietää hyvin käytettyjen mallien alimman hintatason. Hinnat tarkistetaan nykyään Nettiauton kaltaisista palveluista.

Vähitellen käytettyjen hinta saavuttaa keski-eurooppalaisen tason. Uusien ja käytettyjen autojen repeävää hintaeroa tämä ei poista.

Toisaalta tuonnin jatkumiseen voivat rohkaita korkeimman hallinto-oikeuden päätökset. Jokainen oikeusasteen käsittelemä käytetyn auton maahantuontia koskeva riita on päättynyt tulin tappioon: Tullin verotusperusteet ovat keskimättömiä. Kaikkien auton tuojien kannattaisi nyt valittaa.

Maahantuojat kasvoivat enemmän kuin autokauppiat.

Tullin maksettavaksi tulevat oikeudenkäynnit ruuhkauttavat oikeuslaitoksen, ja laskun maksaa valtio. Mutkikkaan autoverojärjestelmän perälaute vuotaa jo.

Saattaa uusien autojen kauppaa rajoittaa jo pelkkä korkotason nousukin. Suomalaiset sitovat halukkaasti asumiseen yhä suuremman osan tuloistaan ja muusta tingitään.

Maahantuonti hivuttautuu valmistajille

Hankaluudet eivät näy yhtä pahasti maahantuojien taulukossa (katso sivu 39).

Vehon liikevaihto rikkoi viime vuonna maagisen miljardin euron liikevaihdon. Tukkukauppaa käyvistä maahantuojista suuria vähittäiskauppiaita kaikki muut, paitsi Nissan Nordic Europe, Ford, General Motors Finland, Honda Motor Europe Finland ja BMW Suomi. Maahantuojien liikevaihdot sisältävät konsernin vähittäismyynnin.

Esimerkiksi Delta Motor on ainoa jälleenmyyjä monelle maahantuomalleen merkille, Delta-Auto-ketjun toimipisteitä on läpi Suomen.

Listan uusi jätti on Nissan Nordic Europe, joka vastaa Nissaneiden maahantuonnista kaikkiin Pohjoismaihin ja huhtikuun alusta alkaen myös Baltiaan. Liikevaihdosta Suomen osuudeksi on turvallista arvioida noin 180 miljoonaa euroa.

Summa on sama, jonka Aro-Yhtymä menetti joutuessaan luopumaan Nissanin tuonnista.

PARANNETTAVAA

Autoalan ykköshaaste

"Korkea autovero"

Pentti Rantala, Autoalan keskusliiton toimitusjohtaja.

"Vaihtautojen laskeva hinta"

Reino Ylä-Autio, Maan Auton toimitusjohtaja.

"Kaupan keskittyminen suurille nakertaa katteita"

Ilkka Jalonen, Länsiauton toimitusjohtaja.

Autokeskus-ketjun kautta Nissanin vähittäiskauppiaina jatkava Aro on hieman paikannut menetystä aloittamalla Dodgen tuonnin.

Autovalmistajien ote maahantuonnista kiristyi, kun Volvo Auto menetti Renaultin maahantuonnin. Renault neuvottelee myös jälleenmyyntisopimukset uusiksi ensi vuoden vaihteessa, mikä voi iskeä Volvo Auton jälleenmyyjään Biliaan.

Kotimaisia maahantuojia ovat VV-Auto, Maan Auto, Helkama-Auto, Simetron, Veho ja Aro-Yhtymä.

Suomalainen erikoisuus lienee, että ranskalaisen PSA:n sisartuotteilla Citroënilla ja Peugeotilla on eri maahantuojat. Sitikkaa tuo maahan Veho, Pösöä Maan Auto.

Kaikki haluaisivat lisää tuotavaa, mutta merkit on jaettu. Uutta jaettavaa tulee vasta, kun kiinalaisten autojen laatu kelpaa Euroopan markkinoille. Kiinalaiset saattavat tulla Eurooppaan jo ensi vuonna.

Baltian autokuume lihottaa

Tukkureiden liikevaihto kasvoi enemmän kuin diilereiden. Autoalan tukkukauppiaiden mukaan



Autoala keskittyy

Autokauppaa käyvät

vuosi	yrietykset	toimipaikat
2003	290	619
2006	250	617

LÄHDE: AUTOALAN TIEDOTUSKESKUS

myynnin kasvu oli noin viisi prosenttia.

Joidenkin kasvu tulee vähittäiskaupasta, toisen myös Baltian hurjasta autokaupan kasvusta. Esimerkiksi Toyota Motor Finlandin Suomen liikevaihto kutistui viime vuonna, mutta Baltian maiden tukkumyynnillä yhtiö paikkasi tämän ja jopa kasvatti myyntiään: yhtiö keräsi Baltiasta liikevaihtoa viime vuonna jo 229 miljoonaa euroa.

Se on kaksi kertaa enemmän kuin vuotta aiemmin. Toyota on kuumien Baltian markkinoiden ykkösmerkki.

Muutkin maahantuojat pääsevät nauttimaan alueen hurjista kasvuluvuista. Veho edustaa Citroënia koko Baltiassa ja toimii siellä myös vähittäiskauppiaina. Hyundai ja Suzuki edustava Simetron saa kasvua myös Baltiasta. Baltian Mazdat, Jaguarit ja Land-Roverit toimittaa suomalainen Inchcape. Maan Auto saa alueelta Peugeot-tuloja.

Autovero toimii kuin rajasuoja.

Venäjälle kulkeva autovirta ei suomalaisia maahantuojia kasvata, kyseessä on tehtaiden hallussa oleva transitoliikenne.

Kotimaan kiristynyt kilpailu pakottaa maahantuojat vähitellen luopumaan vanhoista rahastustavoistaan, joista yksi on ollut dieselillä rahastus.

Tervetulleen avauksen hinnoittelussa teki Citroën, jonka C4- ja C5 -mallien bensini- ja dieselserversiot ovat lähes saman hintaisia. Kilpailu lisääntyi ja dieselien myynti lähtisi laukaamaan, kun muutkin valmistajat alkavat hinnoitella mallistoaan samoin.

Koko autoalaa uhkaavaa hyytymistä voisi helpottaa, jos valtio alentaisi dieselautoista maksettavaa käyttövoimaveroa. Samalla päästöt vähenisivät tehokkaasti.

Tuoreus on valttia

Myyvimpien mallien ikä vipuaa merkin markkina-asemaa voimakkaasti ylös tai alas. Tämä näkyy suoraan autokauppiaiden ja maahantuojien myynnissä.

Hintojen lasku on huono lääke mallisto-ongelmaan, koska se rapauttaa merkin imagoa.

Suosituimmista merkeistä viime vuonna menetti eniten Nissan. Myyntiä haittasivat vanha mallisto ja myös uuden maahantuojan alkukankeus. Heikosti meni myös Fordilla, Citroënilla ja Renaultilla. BMW:n vaisusti sujunut myynti näkyy suoraan maahantuojan liikevaihdon pudotuksena.

Suomalaisten suosikkimallien Toyota Corollan, Volkswagen Golfin ja Ford Focusen myynti putosi viime vuonna viidenneksen, voittajia olivat uudet mallit ja korealaiset merkit, kuten Kia, joka nousi jo 9. suosituimmaksi automerkiksi.

Mikko Laitila